

SYLLABUS OMYLOV.

Vydaný spolu s encyklikou Quanta Cura Pia IX. (1864)

Pius IX. Pápež v r. 1846-78

SYLLABUS OMYLOV. (Pius IX. 1864)

Syllabus obsahuje tieto hlavné bludy našej doby:

§ I. Panteizmus naturalizmus a absolútny racionalizmus

1. Neexistuje žiadna najvyššia, najmúdrejšia a najprozreteľnejšia Božská bytosť, odlišná od tohto sveta. Čiže Boh je to isté, čo príroda a podlieha zmenám; uskutočňuje sa však v človeku i vo svete, pretože všetko je bohom a všetko zdieľa najvlastnejšiu božiu podstatu; Boh a svet sú jedno a to isté; teda aj duch a hmota, nevyhnutnosť a sloboda, pravda a lož, dobro a zlo, spravodliví i nespravodliví sú jedno a to isté.¹

2. Treba poprieť akékoľvek pôsobenie Boha na ľudí a na svet.²

3. Ľudský rozum je bez akéhokoľvek zreteľa na Boha jediným rozhodcom pravdy a lži, dobra a zla; je sám sebe zákonom a vystačí si svojimi prirodzenými silami k tomu, aby zabezpečil dobro ľudí a národov.³

4. Všetky náboženské pravdy majú svoj pôvod vo vrodenej sile ľudského rozumu; rozum je preto základnou normou, ktorou človek môže a má dospieť k poznaniu všetkých právd akéhokoľvek druhu.⁴

5. Božské zjavenie je nedokonalé (a neisté) a preto je podrobené ustavičnému a neobmedzenému pokroku, ktorý zodpovedá všeobecnému pokroku ľudského bádania.⁵

6. Kresťanská viera odporuje ľudskému rozumu a Božské zjavenie nielenže nijako nepodporuje, ale dokonca brzdí všeobecnému zdokonaleniu človeka.⁶

7. Proroctvá a zázraky, uvedené v Písme svätom, sú obyčajnými básnickými výmyslami a tajomstvá kresťanskej viery sú dôsledkom a záverom predchádzajúcich filozofických výskumov; v knihách oboch Zákonov sú obsiahnuté mýtické výmysly; i sám Ježiš Kristus je takým mýtickým výmyslom.

§ II. Umiernený racionalizmus

8. Keďže ľudský rozum nestojí nijako nižšie než náboženstvo, je treba brať všetky teologické nauky rovnako ako nauky filozofické.⁷

9. Všetky dogmy kresťanského náboženstva sú bez rozdielu predmetom prirodzenej vedy čiže filozofie; a ľudský rozum, akonáhle nadobudol historické vzdelanie, môže zo svojich prirodzených síl a zásad dospieť ku skutočnému poznaniu všetkých i najtajnejších dogiem, len keď mu boli tieto dogmy predložené ako predmet filozofickej úvahy.⁸

¹ Allokúcia "Maxima quidem," 9. jún, 1862

² Tamže

³ Tamže

⁴ Tamže a Encyklika "Qui pluribus," Nov. 9, 1846, etc.

⁵ Tamže

⁶ Tamže

⁷ Allokúcia "Singulari quadam," Dec. 9, 1854.

⁸ Listy Arcibiskupovi Mníchova, "Gravissimas inter," Dec. 11, 1862, a "Tuas libenter," Dec. 21, 1863.

10. Nakoľko je rozdiel medzi filozofom a filozofiou, tento filozof má právo aj povinnosť podriaďovať sa každej autorite, ktorú sám uznal za pravú, filozofia však nemôže a nemá sa nikdy podriaďovať žiadnej autorite.⁹

11. Cirkev nielenže nemá prenasledovať akúkoľvek filozofiu, ale má trpieť aj zrejmé a očividné filozofické bludy a má jej samotnej ponechať, aby sa opravila a vylepšila.¹⁰

12. Dekréty Apoštolskej stolice a Rímskych kongregácií prekážajú slobodnému pokroku vedy.¹¹

13. Metóda a princípy, na ktorých starí scholastickí učitelia vybudovali posvätnú teológiu, sa nijako nezhodujú s potrebami našej doby a s pokrokom vied.¹²

14. Filozofia má byť chápaná bez akéhokol'vek ohľadu a zreteľa na nadprirodzené zjavenie.¹³

§ III. Indiferentizmus, latitudinarizmus (sloboda vierovyznania a rovnosť náboženstiev)

15. Každý človek môže slobodne prijať a vyznávať to náboženstvo, ktoré vo svojom ľudskom rozume uzná za pravé a pravdivé.¹⁴

16. Ľudia môžu v ktoromkoľvek náboženskom kulte nájsť svoju cestu večnej spásy a dosiahnuť večnú blaženosť.¹⁵

17. Prinajmenšom existuje aspoň dobrá nádej na večnú spásu všetkých tých, ktorí nežijú v pravej Cirkvi Kristovej.¹⁶

18. Protestantizmus nie je nič iné, než odlišná forma jedného a toho istého pravého kresťanského náboženstva a je v ňom možné sa práve tak ľúbiť Bohu ako v Cirkvi katolíckej.¹⁷

§ IV. Socializmus, komunizmus, tajné spolky, biblické spolky, klerikálno-liberálne spolky

sú zavrhnuté v:

- encyklike "Qui pluribus" z 9.11.1846
- alokúcií "Quibus quantisque" z 20.4.1849
- encyklike "Nostis et nobiscum" z 8.12.1849
- alokúcií "Singlulari quadam" z 9.12.1854
- encyklike "Quanto conficiamur" z 10. 8.1863

⁹ Tamže Dec. 11, 1862.

¹⁰ Tamže Dec. 21, 1863.

¹¹ Tamže

¹² Tamže

¹³ Tamže

¹⁴ Alokúcia "Maxima quidem," Jún 9, 1862; Damnatio "Multiplices inter," Jún 10, 1851.

¹⁵ Encyklika "Qui pluribus," Nov. 9, 1846.

¹⁶ Encyklika "Quanto conficiamur," Aug. 10, 1863, etc.

¹⁷ Encyklika "Noscitis," Dec. 8, 1849.

§ V. Bludy o Cirkvi a jej právach

19. Cirkev nie je pravou a dokonalou spoločnosťou, ktorá by bola úplne slobodná, ani nemá nejaké vlastné a večné práva, ktoré by jej boli zverené jej Božským zakladateľom; ale štátnej moci prináleží ustanoviť, ktoré sú práva Cirkvi a kde sú hranice, v ktorých tieto práva môže vykonávať.¹⁸

20. Cirkevná vrchnosť nesmie vykonávať svoju úradnú autoritu bez dovolenia a súhlasu štátnej moci.¹⁹

21. Cirkev nemá moc dogmaticky stanoviť, že náboženstvo katolíckej Cirkvi je jediným pravým náboženstvom.²⁰

22. Povinnosť, ktorou sú prísne viazaní katolícki učitelia a spisovatelia, sa obmedzuje iba na tie veci, ktoré sú tiež všetkým ostatným predkladané veriť ako články viery skrze neomylný výrok Cirkvi.²¹

23. Rímski pápeži a všeobecné snemy Cirkvi prekročili hranicu svojej právomoci, uchvátili právo panovníkov a dopustili sa dokonca omylov vo veciach viery a mravov.²²

24. Cirkev nemá žiadnu donucovaciu moc, ani nemá žiadnu priamu alebo nepriamu pozemskú moc.²³

25. K právomoci patriacej biskupskému úradu je výslovne alebo implicitne pridaná od štátu tiež svetská moc; túto môže svetská vláda zase podľa ľubovôle odvolať a zrušiť.²⁴

26. Cirkev nemá prirodzené a zákonité právo na získavanie a držanie majetku.²⁵

27. Vysvätení služobníci Cirkvi a rímsky veľkňaz majú byť úplne vylúčení z každej správy a vlády nad pozemskými vecami.²⁶

28. Bez povolenia vlády nie je biskupom dovolené vyhlasovať a oznamovať ani samotné apoštolské listy.²⁷

29. Milosti, udelené rímskym pápežom, sa pokladajú za neplatné, ak neboli vyžiadané prostredníctvom štátnej moci.²⁸

30. Imunita Cirkvi a cirkevných osôb má svoj jediný pôvod v občianskom práve.²⁹

31. Cirkevné súdnictvo týkajúce sa pozemských záležitostí duchovných (občianskych ako i trestných), má byť odstránené aj bez dohody so Svätou Stolicou, áno aj proti jej protestom a nárekom.³⁰

¹⁸ Alokúcia "Singulari quadam"; Dec. 9, 1854, etc.

¹⁹ Alokúcia "Meminit unusquisque," Sept. 30, 1861.

²⁰ Damnatio "Multiplices inter," Jún 10, 1851.

²¹ List Arcibiskupovi Mníchova, "Tuas libenter," Dec. 21, 1863.

²² Damnatio "Multiplices inter," Jún 10, 1851.

²³ Apoštolský list "Ad Apostolicae," Aug. 22, 1851.

²⁴ Tamže

²⁵ Alokúcia "Nunquam fore," Dec. 15, 1856; Encyklika "Incredibili," Sept. 7, 1863.

²⁶ Alokúcia "Maxima quidem," Jún 9, 1862.

²⁷ Alokúcia "Nunquam fore," Dec. 15, 1856.

²⁸ Tamže

²⁹ Damnatio "Multiplices inter," Jún 10, 1851.

³⁰ Alokúcia "Nunquam fore," Dec. 15, 1856; Allocution "Acerbissimum," Sept. 27, 1852.

32. Osobná výsada ktorou sú duchovní vyňatí z vykonávania vojenskej služby môže byť zrušená bez akéhokoľvek narušenia prirodzeného práva a spravodlivosti; toto zrušenie vyžaduje občiansky pokrok, najmä v krajinách a štátnych útvaroch, ktoré majú slobodnú ústavu.³¹

33. K cirkevnej právomoci nepatrí, aby z vlastného a tak povediac nenadobudnutého práva, ona jediná riadila teologické štúdiá.³²

34. Učenie tých, ktorí porovnávajú pápeža s nezávislým panovníkom, vykonávajúcim svoju zvrchovanosť nad celou Cirkvou, sa presadilo až v stredoveku.³³

35. Nič nebráni tomu, aby rozhodnutím nejakého všeobecného zhromaždenia alebo faktickou dohodou všetkých národov nemohlo byť pápežstvo prenesené z rímskeho biskupa a z Ríma do iného mesta.³⁴

36. Rozhodnutie národného zhromaždenia nepripúšťa žiadnu následnú diskusiu a štátna správa môže túto zásadu považovať za základ jej činnosti.³⁵

37. Môžu sa zriaďovať národné cirkvi, vyňaté z pápežovej autority a od nej aj úplne oddelené.³⁶

38. Rímski pápeži svojim príliš svojvoľným správaním prispeli k rozdeleniu Cirkvi na Východnú a Západnú.³⁷

§ VI. Bludy o občianskej spoločnosti a o jej pomere k Cirkvi

39. Štát ako pôvodca a zdroj všetkých práv má plnosť moci, ktorá je takmer neobmedzená.³⁸

40. Učenie katolíckej Cirkvi odporuje dobru a prospechu ľudskej spoločnosti.³⁹

41. Štátnej moci, aj keď je vykonávaná neveriacimi, prislúcha nepriama negatívna moc vo veciach náboženských; preto má nielen právo nazývané „*exsequatur*“ (budiž vykonané!), ale aj právo na odvolanie, ktoré sa nazýva „*appellatio ab abusu*“ (od zneužitia).⁴⁰

42. Pri spore zákonov a ustanovení oboch mocí má prednosť a návrh právo občianske pred cirkevným.⁴¹

43. Svetská vláda má, aj bez súhlasu Svätej Stolice a proti jej odporu, moc rušiť, vyhlasovať za neplatné a činiť neplatnými slávnostné zmluvy, nazývané konkordáty, uzatvorené so Svätou Stolicou o užívaní práv patriaciach k cirkevnej imunite.⁴²

44. Svetská moc môže zasahovať do vecí týkajúcich sa náboženstva, morálky a duchovnej správy: môže teda rozhodovať o nariadeniach, ktoré mocou svojho úradu vydávajú duchovní pastieri pre riadenie

³¹ List biskupovi v Monreale “Singularis nobisque,” Sept. 29, 1864.

³² List Arcbiskupovi Mníchova, “Tuas libenter,” Dec. 21, 1863.

³³ Apoštolský list “Ad Apostolicae,” Aug. 22, 1851.

³⁴ Tamže

³⁵ Tamže

³⁶ Alokúcia “Multis gravibusque,” Dec. 17, 1860.

³⁷ Apoštolský list “Ad Apostolicae,” Aug. 22, 1851.

³⁸ Alokúcia “Maxima quidem,” June 9, 1862.

³⁹ Encyklika “Qui pluribus,” Nov. 9, 1846; Allocution “Quibus quantisque,” April 20, 1849.

⁴⁰ Apoštolský list “Ad Apostolicae,” Aug. 22, 1851

⁴¹ Tamže

⁴² Alokúcia “Multis gravibusque,” Dec. 17, 1860; Allocution “In consistoriali,” Nov. 1, 1850.

svedomia, áno môže aj rozhodovať o udeľovaní posvätných sviatostí a podmienkach potrebných na ich platné prijatie.⁴³

45. Celá správa verejných škôl v kresťanskom štáte, vyjmúc snád' iba biskupské semináre, môže a má byť zverená štátnej moci, a síce tak, že sa žiadnej inej autorite nepriznáva právo zasahovať akýmkoľvek spôsobom do školského a vyučovacieho procesu, do úpravy štúdií, do udeľovania hodností, do voľby alebo schvaľovania učiteľov.⁴⁴

46. Dokonca aj v samotných kňazských seminároch podlieha študijný plán názoru a rozhodnutiu štátnej autority.⁴⁵

47. Najlepšie usporiadanie občianskej spoločnosti si vyžaduje, aby ľudové školy, ktoré sú prístupné deťom zo všetkých vrstiev národa a vôbec aj verejné ústavy, ktoré sú určené na poskytovanie vyššieho vedeckého vzdelania a na zabezpečovanie výchovy mládeže, boli vyňaté zo všetkej autority Cirkvi i z jej vedenia a vplyvu a aby boli celé podriadené rozhodovaniu občianskej a politickej autority, podľa miery všeobecne platných názorov tej ktorej doby.⁴⁶

48. Katolíci môžu súhlasiť s takým spôsobom vzdelávania mládeže, ktorý nezohľadňuje katolícku vieru a moc Cirkvi a ktorý sa týka poznania iba prírodných vecí a iba, alebo aspoň primárne, cieľov pozemského spoločenského života.⁴⁷

49. Štátna moc smie brániť tomu, aby biskupi a veriaci neboli v obojstranne slobodnom styku s rímskym pápežom a jeho výkonnými orgánmi.⁴⁸

50. Svetská moc má sama o sebe právo vymenovať biskupov a môže od nich žiadať, aby sa ujali správy diecézy ešte skôr, než dostanú od Svätej Stolice kanonické ustanovenie a potvrdzovacie apoštolské listy.⁴⁹

51. Svetská vláda má dokonca právo zosadzovať biskupov z vykonávania pastierskeho úradu a nie je viazaná poslúchať pápeža vo veciach týkajúcich sa zriaďovania nových biskupstiev a ustanovovania nových biskupov.⁵⁰

52. Vláda môže svojim vlastným právom zmeniť vek predpísaný Cirkvou pre skladanie rehoľných sľubov mužov či žien a môže nariadiť všetkým rehoľným spoločnostiam, aby bez jej súhlasu nikoho na skladanie slávnych sľubov nepripúšťali.⁵¹

53. Majú byť zrušené zákony a nariadenia, vydané na ochranu rehoľného stavu, jeho práv a povinností; svetská vláda môže poskytnúť pomoc všetkým tým, ktorí chcú dobrovoľne opustiť zvolený rehoľný stav a zrušiť slávnostné sľuby; takisto môže aj úplne zrušiť rehoľné spoločnosti práve tak, ako kolegiátne kostoly a jednoduché obročia pod patronátnym právom a ich majetky a príjmy môže podrobiť a privlastniť správe a nakladaniu verejnej občianskej moci.⁵²

⁴³ Alokúcia "In consistoriali," Nov. 1, 1850, and "Maxima quidem," Jún 9, 1862.

⁴⁴ Alokúcia "Quibus luctuosissimis," Sept. 5, 1851, a "In consistoriali," Nov. 1, 1850.

⁴⁵ Alokúcia "Nunquam fore," Dec. 15, 1856.

⁴⁶ Epištola Arcibiskupovi Freiburgu, "Cum non sine," Júl 14, 1864.

⁴⁷ Tamže

⁴⁸ Alokúcia "Maxima quidem," Jún 9, 1862.

⁴⁹ Alokúcia "Nunquam fore," Dec. 15, 1856.

⁵⁰ Alokúcia "Acerbissimum," Sept. 27, 1852, Damnatio "Multiplices inter," Jún 10, 1851.

⁵¹ Alokúcia "Nunquam fore," Dec. 15, 1856.

⁵² Alokúcia "Acerbissimum," Sept. 27, 1852; "Probe meminertis," Jan. 22, 1855; "Cum saepe," July 26, 1855.

54. Králi a kniežatá sú nielen vyňatí zo všetkej cirkevnej právomoci, ale v rozhodovaní o otázkach týkajúcich sa právomoci a príslušnosti stoja dokonca nad Cirkvou.⁵³

55. Cirkev má byť odlúčená od štátu a štát od Cirkvi.⁵⁴

§ VII. Bludy týkajúce sa prirodzenej a kresťanskej morálky

56. Mravné zákony nepotrebujú Božské potvrdenie a nie je absolútne potrebné, aby sa ľudské zákony zhodovali s prirodzeným právom alebo prijímali zaväzujúcu silu od Boha.⁵⁵

57. Filozofická a morálna veda a tiež občianske zákony môžu a majú ísť svojou vlastnou cestou, nezávislou na Božskej a cirkevnej autorite.⁵⁶

58. Nemožno uznávať iné sily iba tie, ktoré sú v hmote a všetku mravnosť a počestnosť je treba hľadať v hromadení a rozmnožovaní bohatstva všetkými prostriedkami a v užívaní si rozkoší.⁵⁷

59. Právo záleží na hmotnej skutočnosti, kdežto všetky ľudské povinnosti sú prázdny slovom, pretože všetky ľudské činy majú silu práva.⁵⁸

60. Autorita nie je nič iné ako počet a súčet hmotných síl.⁵⁹

61. Nespravodlivosť úspešného činu nie je na ujmu práva.⁶⁰

62. Má sa s dôrazom hlásať a skutkom zachovávať zásada o nezasahovaní (*de non inerventu*).⁶¹

63. Je dovolené vypovedať poslušnosť zákonitým vládcom dokonca sa aj vzbúriť.⁶²

64. Porušenie každej, aj najsvätejšej prísahy, ako aj akékoľvek zločinné a hanebné konanie, odporujúce večnému zákonu, nielenže nie je hodné zavrhnutia a odsúdenia, ale je úplne dovolené a chváľitebné ak sa tak koná z lásky k vlasti a národu.⁶³

§ VIII. Bludy o kresťanskom manželstve

65. Nie je možné uviesť žiaden dôkaz pre tvrdenie, že Kristus povýšil manželský zväzok na dôstojnosť sviatosti.⁶⁴

66. Sviatosť manželstva je len niečo, čo je doplnkom k zmluve a je oddeliteľné od nej a samotná sviatosť spočíva len vo vlastnom kňazskom požehnaní.⁶⁵

⁵³ Damnatio "Multiplices inter," Jún 10, 1851.

⁵⁴ Alokúcia "Acerbissimum," Sept. 27, 1852.

⁵⁵ Alokúcia "Maxima quidem," Jún 9, 1862.

⁵⁶ Tamže

⁵⁷ Tamže, Encyklika "Quanto conficiamur," Aug. 10, 1863.

⁵⁸ Alokúcia "Maxima quidem," Jún 9, 1862.

⁵⁹ Tamže

⁶⁰ Alokúcia "Jamdudum cernimus," Marec 18, 1861.

⁶¹ Alokúcia "Novos et ante," Sept. 28, 1860.

⁶² Encyklika "Qui pluribus," Nov. 9, 1864; Allocution "Quibusque vestrum," Oct. 4, 1847; "Noscitis et Nobiscum," Dec. 8, 1849; Apoštolský list "Cum Catholica."

⁶³ Alokúcia "Quibus quantisque," Apríl 20, 1849.

⁶⁴ Apoštolský list "Ad Apostolicae," Aug. 22, 1851.

⁶⁵ Tamže

67. Podľa prirodzeného práva nie je manželský zväzok nerozlučný a svetská autorita môže v rozličných prípadoch schvaľovať a potvrdiť rozvod vo vlastnom zmysle slova.⁶⁶

68. Cirkev nemá moc ustanovovať rozlučujúce prekážky manželstva; táto moc prináleží výhradne štátnej autorite, ktorá tiež môže už existujúce prekážky rušiť.⁶⁷

69. Cirkev začala zavádzať rozlučujúce prekážky manželstva až v neskorších storočiach a to nie z vlastnej moci, ale užívajúc práva, ktoré si vypožičala od svetskej moci.⁶⁸

70. Tridentské kánony, ktoré uvalujú kliatby na tých, ktorí by sa odvážili odopierať Cirkvi právo ustanovovať prekážky brániace platnosti manželstva, buď nie sú vôbec dogmatickej povahy, alebo je im treba rozumieť v zmysle moci vypožičanej od štátu.⁶⁹

71. Tridentská forma, predpísaná Cirkvou pre uzatváranie sobášov, nezaväzuje pod trestom neplatnosti, ak občiansky zákon predpisuje inú formu a ak vyhlasuje za platné manželstvo, uzavreté touto inou formou.

72. Bonifác VIII. bol prvý z pápežov, ktorý vyhlásil, že sľub čistoty, zložený pri kňazskej vysviacke, činí manželský sľub neplatným.⁷⁰

73. Platnosťou len civilnej zmluvy môže existovať medzi kresťanmi skutočné manželstvo a je falošné povedať buď, že manželská zmluva medzi kresťanmi je vždy sviatosť, alebo že zmluva je neplatná, ak je vylúčená sviatosť.⁷¹

74. Záležitosti manželské a zmluvné patria svojou prirodzenou povahou výhradne pred svetský súd.⁷²

§ IX. Bludy o pápežovom svetskom panstve

75. O zlučiteľnosti svetského a duchovného panovania nezmýšľajú synovia kresťanskej a katolíckej Cirkvi jednotne.⁷³

76. Odstránenie svetského panstva, ktoré má v držaní Svätá Stolica, by viedlo vo zvrchovanej miere k slobode a blahu Cirkvi.⁷⁴

§ X. Bludy, ktoré sa týkajú dnešného liberalizmu

77. V tejto dnešnej dobe už nie je vhodné, aby katolícke náboženstvo bolo považované za jediné štátne náboženstvo a aby všetky akékoľvek ostatné kultúry boli vylučované.⁷⁵

⁶⁶ Tamže, Alokúcia "Acerbissimum," Sept. 27, 1852.

⁶⁷ Damnatio "Multiplices inter," Jún 10, 1851.

⁶⁸ Apoštolský list "Ad Apostolicae," Aug. 22, 1851.

⁶⁹ Tamže

⁷⁰ Tamže

⁷¹ List kráľovi Sardínie, Sept. 9, 1852; Alokúcia "Acerbissimum," Sept. 27, 1852, "Multis gravibusque," Dec. 17, 1860.

⁷² Encyklika "Qui pluribus," Nov. 9 1846; Damnatio "Multiplices inter," Jún 10, 1851, "Ad Apostolicae," Aug. 22, 1851; Alokúcia "Acerbissimum," Sept. 27, 1852.

⁷³ "Ad Apostolicae," Aug. 22, 1851.

⁷⁴ Alokúcia "Quibus quantisque," Apríl 20, 1849, "Si semper antea," Máj 20, 1850.

⁷⁵ Alokúcia "Nemo vestrum," Júl 26, 1855.

78. Z tohto dôvodu bolo v niektorých katolíckych krajinách múdro zákonite rozhodnuté, že prísť ahovalcom bol dovolený verejný výkon akéhokol'vek ich náboženstva.⁷⁶

79. Je teda omylom, že občianska sloboda akéhokol'vek náboženstva, alebo plná a všetkým priznaná voľnosť otvorene a verejne prednášať akékoľvek názory a myšlienky, vedie príliš ľahko ku skaze mravov a myslenia a k šíreniu zhubnej náboženskej ľahostajnosti.⁷⁷

80. Rímsky pápež sa môže a musí zmieriť a vyrovnáť s pokrokom, liberalizmom a modernou civilizáciou.⁷⁸

Zdroj: Dr. Konstantin Miklík ČSSR, Kritické studium, Tasov 1947.

Nasledujúce odseky, hoci sa často pripájajú k Syllabu, v skutočnosti pochádzajú z encykliky z 21. novembra 1873, Etsi multa (o Cirkvi v Taliansku, Nemecku a Švajčiarsku), vydané tým istým Svätým Otcem, pápežom Píom IX.

Viera nás učí a ľudský rozum nám ukazuje, že existuje dvojaký poriadok vecí, a že preto musíme rozlišovať medzi dvoma pozemskými mocnosťami, jednou prirodzeného pôvodu, ktorá sa zaoberá svetskými záležitosťami a pokojom ľudskej spoločnosti, druhou nadprirodzeného pôvodu, ktorá predsedá Božiemu mestu, teda Cirkvi Kristovej, ktorá bola Bohom ustanovená pre duše a ich večnú spásu Povinnosti vyplývajúce z tejto dvojitej moci sú najrozumnejšie usporiadané takým spôsobom, že Bohu je dané to, čo je Božie (Mt 22:21), a kvôli Bohu je cisárovi dané to, čo je cisárovo. Zaiste Cirkev nikdy neodporovala tomuto Božiemu príkazu, Cirkev, ktorá vždy a všade dáva pokyny veriacim, aby preukazovali úctu, ktorú by mali mať pre najvyššiu autoritu a jej svetské práva.

... Ctihodní bratia, dost' jasne vidíte, aký smutný a plný nebezpečenstva je stav katolíkov v regiónoch Európy, o ktorých sme hovorili. Ani veci v Amerike nie sú lepšie ani okolnosti, v ktorých sú niektoré regióny voči katolíkom tak nepriateľské, že ich vlády podľa všetkého popierajú svojou činnosťou katolícku vieru, ktorú ako tvrdia, že vyznávajú. V skutočnosti, počas posledných niekoľkých rokov, sa viedla zúrivá vojna proti Cirkvi, jej inštitúciám a právam apoštolského stolca.... Ctihodní bratia, je prekvapujúce, že v našej dobe sa vedie taká veľká vojna proti katolíckej Cirkvi. Ale každý, kto pozná podstatu, túžby a úmysly sekty, či už sa nazýva slobodomurárskou, alebo nesie iné meno a porovnáva ich s povahou systémov a veľkosťou prekážok, ktorými bola Cirkev takmer všade vystavená, nemôže pochybovať o tom, že súčasné nešťastie sa musí pripísať najmä podvodom a machináciám týchto sekt. Práve z nich pochádza to, že synagóga Satana, ktorá zhromažďuje svoje jednotky proti Cirkvi Kristovej, nadobúda svoju silu. V minulosti ich naši ostražití predchodcovia, už od počiatku v Izraeli, odsúdili pred kráľmi a národmi a znova a znova ich odsudzovali; a ani my sme túto povinnosť neporušili. Keby len tí, ktorí by boli schopní odvrátiť takúto smrteľnú pohromu, mali viac viery v najvyšších pastierov Cirkvi! Ale táto pohroma, vinúca sa hriechnymi cestami ... neuveriteľnými podvodmi podvádzajúca mnohých, nakoniec dorazila do bodu, keď vychádza nečakane zo svojich úkrytov a víťazí ako mocný majster. Keďže obrovský počet jej propagandistov enormne vzrástol, tieto skazené skupiny si myslia, že sa už stali majstrami sveta a že takmer dosiahli svoj stanovený cieľ.

Niekedy získali to, čo si želali, a tou je moc v niekoľkých krajinách. Odvážne využívajú silu moci a autority, ktorú si zabezpečili, aby sa pokúsili podrobiť Božiu Cirkev najkrutejšiemu nevoľníctvu, aby podkopali základy, na ktorých spočíva, aby znečistili jej nádherné vlastnosti; a navyše ju udierajú častými

⁷⁶ Alokúcia "Acerbissimum," Sept. 27, 1852.

⁷⁷ Alokúcia "Nunquam fore," Dec. 15, 1856.

⁷⁸ Alokúcia "Jamdudum cernimus," Marec 18, 1861.

údermi, trasú ňou, snažia sa ju zvrhnúť a ak je to možné, úplne ju zotrieť z povrchu zeme. V takomto stave vecí, ctihodní bratia, je potrebné vynakladať maximálne úsilie na obranu veriacich, ktorí vám boli zverení, chrániť ich pred zákernou nákazou týchto siekt a zachrániť pred zatratením tých, ktorí sa týmto sektám bohužiaľ upísali.

Je treba poznať a útočiť na tých, ktorí či už trpia alebo plánujú podvody a ktorí sa neboja tvrdiť, že tieto tienisté spolky sa zameriavajú iba na prospech a pokrok spoločnosti. Často im vysvetľujte pápežské dekréty vydané na túto tému a snažte sa hlboko zapôsobiť na ich duše. Učte ich, že slobodomurárske združenia ich exkomunikujú nielen v Európe, ale aj v Amerike a kdekoľvek na svete.

Arcibiskupom a biskupom Pruska - situácia katolíckej Cirkvi, ktorá čelí prenasledovaniu tejto vlády.

Hoci (biskupi, ktorí sa bránia prenasledovaniu), by mali byť chválení, a nie ponižovaní, a bolo pohrdané ich biskupskou dôstojnosťou, boli porušované slobody a práva Cirkvi, zle s ňou zaobchádzané, čo nielenže utláča tieto diecézy, ale utláča aj ostatné osoby v Pruskom kráľovstve, situácia si vyžaduje, aby sme my, vďaka apoštolskému úradu, ktorý nám Boh zveril napriek našim nedostatočným zásluhám, protestovali proti zákonom, ktoré vytvorili také veľké zlo a strach z nich ho urobil ešte väčším; a ak sme schopní tak urobiť s posvätnou autoritou Božieho zákona, obhajujeme Cirkevnú slobodu, ktorá bola pošliapaná pod nohami svätokrádežného násilia. Preto v tomto liste máme v úmysle konať našu povinnosť tým, že otvorene oznamujeme všetkým, ktorých sa to týka a celému katolíckemu svetu, že tieto zákony sú neplatné, pretože sú úplne v rozpore s Božím poriadkom v Cirkvi. V skutočnosti, s ohľadom na záležitosti, ktoré sa týkajú posvätnej služby, náš Pán neustanovil mocných tohto storočia, ale svätého Petra, ktorému zveril nielen kŕmenie svojich oviec, ale aj kôz; preto žiadna moc na svete, bez ohľadu na to aká je veľká, nemôže zbaviť pastoračného úradu tých, ktorých Duch Svätý urobil biskupmi, aby kŕmili Božiu Cirkev.

Zdroj: Dr. Konstantin Miklík CSSR, Kritické studium, Tasov 1947

<http://rexcz.blogspot.com/2011/10/syllabus-pia-x.html>